

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. kesäkuuta 2025
(OR. en)

9718/25

Toimielinten välinen asia:
2025/0136(NLE)

TELECOM 176
CYBER 153

EHDOTUS

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	3. kesäkuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 265 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 265 final.

Liite: COM(2025) 265 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 3.6.2025
COM(2025) 265 final

2025/0136 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan
neuvoston puiteyleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta**

PERUSTELUT

1) EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1689¹, jäljempänä 'tekoälysäädös', unioni on hyväksynyt ensimmäisen tekoälyä koskevan kattavan säädöksen, jossa asetetaan maailmanlaajuinen standardi. Tekoälysäädös tuli voimaan 1. elokuuta 2024, ja sillä yhdenmukaistetaan täysin tekoälyjärjestelmien markkinoille saattamista, käyttöönottoa ja käyttöä koskevat säännöt jäsenvaltioissa². Tavoitteena on edistää innovointia ja luotettavan tekoälyn käyttöönottoa ja samalla suojella terveyttä, turvallisuutta ja perusoikeuksia, kuten demokratiaa, oikeusvaltiota ja ympäristöä.

Monet kansainväliset järjestöt, Euroopan neuvosto niiden joukossa, ovat myös tehostaneet toimintaansa tekoälyn sääntelyn alalla ja tunnustaneet tekoälyn rajatylittävän luonteen sekä kansainvälisen yhteistyön tarpeen, jotta näiden teknologioiden aiheuttamiin yhteisiin haasteisiin voidaan vastata.

Euroopan neuvoston tekoälykomitea (CAI)³ laati kesäkuun 2022 ja maaliskuun 2024 välisenä aikana oikeudellisesti sitovan puiteyleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', jolla voidaan puuttua mahdollisiin riskeihin, joita tekoäly aiheuttaa ihmisoikeuksille, demokratialle ja oikeusvaltioperiaatteelle.

Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi yleissopimuksen⁴ tekstin 17. toukokuuta 2024, päätti avata sen allekirjoittamista varten Vilnassa (Liettua) 5. syyskuuta 2024 ja kehotti Euroopan neuvoston jäseniä, muita yleissopimuksen laatimiseen osallistuneita kolmansia maita ja unionia harkitsemaan sen allekirjoittamista tässä yhteydessä. Samalla se muistutti, että yleissopimus on avoinna myös muiden kolmansien maiden liittymistä varten⁵.

Unioni allekirjoitti yleissopimuksen 5. syyskuuta 2024 sen jälkeen kun neuvosto hyväksyi 28. elokuuta 2024 päätöksen (EU) 2024/2218 tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta⁶. Samalla myös Andorra, Georgia, Islanti, Israel, Moldovan tasavalta, Montenegro, Norja, San Marino, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat allekirjoittivat yleissopimuksen. Muut Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ja sen ulkopuoliset yleissopimuksen valmisteluun osallistuneet valtiot voivat allekirjoittaa yleissopimuksen milloin tahansa. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Euroopan neuvoston ministerikomitea voi yleissopimuksen 31 artiklassa määrättyä menettelyä

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös).

² Tekoälysäädös, johdanto-osan 1 ja 8 kappale.

³ [Tekoälykomitean työtä koskeva päätös ministerikomitean 132. istunnossa – Seurantareportti, CM/Inf\(2022\)20, DD\(2022\)245.](#)

⁴ Tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskeva Euroopan neuvoston puiteyleissopimus, Vilna, 5.IX.2024, CETS 225.

⁵ CM/Del/Dec(2024)133/4.

⁶ Neuvoston päätös (EU) 2024/2218, annettu 28 päivänä elokuuta 2024, tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta, ST/12385/2024/INIT, EUVL L, 2024/2218.

noudattaen kutsua minkä tahansa Euroopan neuvoston ulkopuolisen valtion, joka ei ole osallistunut yleissopimuksen valmisteluun, liittymään yleissopimukseen.

Tätä taustaa vasten tämän ehdotuksen neuvoston päätökseksi on tarkoitus käynnistää prosessi sitä varten, että yleissopimus voidaan tehdä unionin puolesta sen allekirjoittamisesta annetussa neuvoston päätöksessä 2024/2218 vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Ensimmäisen tekoälyä koskevan kansainvälisen sopimuksen tekeminen tarjoaa unionille arvokkaan tilaisuuden edistää yhteistä tekoälyn kansainvälisen tason sääntelyä ja luoda puitteet yhteistyölle Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden ja yleissopimuksen sopimuspuoliksi tulevien kolmansien maiden kanssa.

- **Yleissopimuksen sisältö**

Yleissopimuksen tavoitteena on varmistaa, että tekoälyjärjestelmien elinkaareen kuuluvat toimet ovat täysin yhdenmukaisia ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen kanssa.

Yleissopimuksen sopimuspuolten on pantava yleissopimus täytäntöön asianmukaisilla lainsäädännöllisillä, hallinnollisilla tai muilla toimenpiteillä noudattaen haittavaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen perustuvaa porrastettua ja eriytettyä lähestymistapaa. Yleissopimus olisi pantava unionissa täytäntöön yksinomaan tekoälysäädöksellä, jolla yhdenmukaistetaan täysin tekoälyjärjestelmien markkinoille saattamista, käyttöönottoa ja käyttöä koskevat säännöt, sekä tarvittaessa muulla merkityksellisellä unionin säännöstöllä.

Yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat tekoälyjärjestelmät, jotka saattavat vaikuttaa ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteen, eriytetyn lähestymistavan mukaisesti. Yleissopimuksessa esitetyt periaatteet ja velvoitteet sovelletaan toimiin, joita viranomaiset tai niiden puolesta toimivat yksityiset toimijat toteuttavat tekoälyjärjestelmien elinkaaren aikana. Yksityisen sektorin osalta sopimuspuolten on puututtava yksityisten toimijoiden tekoälyjärjestelmien elinkaaren aikana toteuttamista toimista aiheutuviin riskeihin ja vaikutuksiin yleissopimuksen tavoitetta ja tarkoitusta vastaavalla tavalla, mutta ne voivat valita, soveltavatko ne yleissopimuksen velvoitteita vai toteuttavatko ne muita asianmukaisia toimenpiteitä. Tämän neuvoston päätösehdotuksen liitteessä on selitysehdotus siitä, että unioni sitoutuu panemaan yleissopimuksen II–VI luvussa vahvistetut periaatteet ja velvoitteet täytäntöön tekoälysäädöksellä ja muulla merkityksellisellä unionin säännöstöllä sellaisten yksityisten toimijoiden toimien osalta, jotka saattavat markkinoille, ottavat käyttöön ja käyttävät tekoälyjärjestelmiä unionissa.

Kansalliseen turvallisuuteen liittyvät tekoälytoimet eivät kuulu yleissopimuksen soveltamisalaan sillä oletuksella, että ne on joka tapauksessa toteutettava ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja demokraattisia instituutioita ja prosesseja kunnioittaen. Yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle jätetään myös sellaisia tekoälyjärjestelmiä koskeva tutkimus- ja kehitystoiminta, joita ei ole vielä asetettu saataville käyttöä varten, paitsi jos niiden testaus tai vastaava toiminta voi vaikuttaa ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteen. Euroopan neuvoston perussäännön mukaisesti maanpuolustusta koskevat asiat eivät kuulu yleissopimuksen soveltamisalaan.

Yleissopimuksessa määrätään yleisistä velvoitteista ja peruseriaateista, mukaan lukien ihmisarvon ja yksilön itsemääräämisoikeuden suojelu sekä tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen. Lisäksi siinä määrätään yksityisyyden ja henkilötietojen suojasta sekä avoimuudesta ja valvonnasta vastuullisuuden varmistamiseksi. Yhtenä periaatteena on myös turvallinen innovointi ja kokeilut valvotuissa ympäristöissä.

Oikeussuojakeinoja koskevassa luvussa määrätään toimenpiteistä, joilla pyritään varmistamaan esteettömien ja tehokkaiden oikeussuojakeinojen saatavuus tekoälyjärjestelmien elinkaareen kuuluvista toimista johtuvien ihmisoikeusloukkausten varalta. Se sisältää myös tehokkaat menettelylliset takeet henkilöille, joiden oikeuksiin tekoälyjärjestelmien käyttö on vaikuttanut merkittävästi. Lisäksi henkilöille olisi ilmoitettava, että he ovat vuorovaikutuksessa tekoälyjärjestelmän eivätkä ihmisen kanssa.

Yleissopimukseen sisältyy myös luku toimenpiteistä riskien ja haittavaikutusten arvioimiseksi ja lieventämiseksi. Tämä on tehtävä iteratiivisesti, jotta voidaan tunnistaa ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteen kohdistuvat tosiasialliset ja mahdolliset vaikutukset ja toteuttaa asianmukaisia ennaltaehkäisy- ja lieventämistoimenpiteitä.

Lisäksi yleissopimuksessa määrätään, että sopimuspuolten olisi arvioitava, onko tarpeellista kieltää tietyt tekoälyjärjestelmien sovellukset tai lykätä niiden käyttöönottoa, jos niiden katsotaan olevan ristiriidassa ihmisoikeuksien kunnioittamisen, demokratian toiminnan tai oikeusvaltioperiaatteen kanssa.

Yleissopimuksessa määrätään seurantamekanismista, joka toteutetaan sopimuspuolten konferenssissa. Se koostuu sopimuspuolten edustajista ja kokoontuu määräajoin keskustelemaan tavoista helpottaa yleissopimuksen tehokasta soveltamista ja täytäntöönpanoa.

Siinä määrätään myös kansainvälisestä yhteistyömekanismista sekä yleissopimuksen sopimuspuolten välillä että suhteissa kolmansiin maihin ja asianomaisiin sidosryhmiin yleissopimuksen tavoitteen saavuttamiseksi.

Kunkin sopimuspuolen olisi lisäksi perustettava tai nimettävä kansallisella tasolla yksi tai useampi tehokas mekanismi, jolla valvotaan, että sopimuspuolet noudattavat yleissopimuksen velvoitteita.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Yleissopimuksessa vahvistetaan ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen suojelua koskevat yleiset periaatteet ja velvoitteet, jotka ovat täysin johdonmukaisia ja linjassa tekoälysäädöksen tavoitteiden sekä tekoälyjärjestelmiä koskevien yksityiskohtaisten vaatimusten ja tällaisten järjestelmien tarjoajille ja käyttöönottajille asetettujen velvoitteiden kanssa.

Yleissopimuksessa oleva tekoälyjärjestelmän määritelmä on täysin yhdenmukainen tekoälysäädöksessä annetun määritelmän kanssa, koska molemmat perustuvat tällaisten järjestelmien määritelmään Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön tekoälyperiaatteissa⁷. Näin varmistetaan yhteinen käsitys siitä, mitkä digitaaliteknologiat ovat tekoälyä.

Sekä yleissopimuksessa että tekoälysäädöksessä noudatetaan myös riskiperusteista lähestymistapaa tekoälyjärjestelmien sääntelyyn, ja niihin sisältyy erityisiä säännöksiä riskin- ja vaikutustenarvioinneista sekä riskinvähentämistoimenpiteistä. Tekoälysäädös sisältää erityisesti useita tekoälyjärjestelmien kieltoja ja suuririskisiä käyttötapauksia kaikilla julkisilla ja yksityisillä sektoreilla, myös demokratian ja oikeuden alalla. Tekoälysäädöksen

⁷ OECD:n 'tekoälyjärjestelmän' määritelmää päivitettiin 8. marraskuuta 2023 [C(2023)151 ja C/M(2023)14, kohta 218] sen varmistamiseksi, että se on edelleen teknisesti tarkka ja että siinä otetaan huomioon teknologian kehitys, myös generatiivisen tekoälyn osalta.

yksityiskohtaisilla säännöillä ja menettelyillä, jotka koskevat tekoälyjärjestelmien kehittämistä, markkinoille saattamista ja käyttöönottoa näillä aloilla, varmistetaan siten, että perusoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta kunnioitetaan tekoälyn koko elinkaaren ajan.

Yleissopimus sisältää tekoälysäädöksen jo kattamia periaatteita ja velvoitteita, kuten toimenpiteitä, jotka koskevat ihmisoikeuksien suojelua, turvallisuutta ja luotettavuutta, vastuuvollisuutta ja vastuuta, datanhallintaa ja tietosuojaa, avoimuutta ja valvontaa, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä, digitaalisia taitoja ja digilukutaitoa.

Läpinäkyvyys on toinen molemmille oikeudellisille välineille yhteinen elementti. Siihen sisältyvät toimenpiteet, jotka koskevat tekoälyn tuottaman sisällön tunnistamista sekä ilmoittamista henkilöille siitä, että he ovat vuorovaikutuksessa tekoälyjärjestelmän kanssa. Molempiin oikeudellisiin välineisiin sisältyy myös säännöksiä, jotka koskevat riskien ja vaikutusten arviointia ja riskinhallintaa, tietojen säilyttämistä, tietojen luovuttamista (valtuutetuille elimille ja viranomaisille ja tarvittaessa asianomaisille henkilöille), jäljitettävyyttä ja selitettävyyttä sekä turvallista innovointia ja kokeiluja valvotuissa ympäristöissä. Niihin sisältyy myös toimenpiteitä tehokkaiden oikeussuojakeinojen mahdollistamiseksi, mukaan lukien oikeus pyytää ja saada tietoja ja tehdä valitus toimivaltaiselle viranomaiselle sekä menettelytakeet.

Yleissopimuksessa vahvistettu valvontajärjestelmä on myös täysin johdonmukainen tekoälysäädöksen kattavan hallinto- ja täytäntöönpanojärjestelmän kanssa. Siihen sisältyy täytäntöönpanon valvonta unionin ja jäsenvaltioiden tasolla sekä menettelyt, joilla varmistetaan unionin sääntöjen yhdenmukainen täytäntöönpano jäsenvaltioissa. Yleissopimuksessa määrätään yhdestä tai useammasta tehokkaasta kansallisen tason valvontamekanismista, jonka on hoidettava tehtävänsä riippumattomasti ja puolueettomasti ja jolla on oltava tarvittavat valtuudet, asiantuntemus ja resurssit, jotta se voi tehokkaasti hoitaa tehtävät, jotka liittyvät yleissopimuksen velvoitteiden noudattamiseen, sellaisina kuin sopimuspuolet ovat panneet ne täytäntöön.

Tekoälysäädöstä sovelletaan tekoälyjärjestelmiin, jotka saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön tai joita käytetään unionissa, mutta yleissopimuksella on laajempi maantieteellinen ulottuvuus, joka kattaa Euroopan neuvoston jäsenet ja eri puolella maailmaa olevat kolmannet valtiot, jotka voivat tulla yleissopimuksen sopimuspuoliksi. Yleissopimus tarjoaa näin ollen ainutlaatuisen tilaisuuden edistää luotettavaa tekoälyä unionin ulkopuolella ensimmäisessä kansainvälisessä oikeudellisesti sitovassa sopimuksessa, joka perustuu vahvaan ihmisoikeuksia suojaavaan lähestymistapaan tekoälyn sääntelyssä.

Sekä yleissopimus että tekoälysäädös ovat erottamaton osa tekoälyn sääntelyä. Ne sisältävät johdonmukaisia ja toisiaan vahvistavia sitoumuksia useilla kansainvälisillä tasoilla, ja niiden yhteisenä tavoitteena varmistaa luotettava tekoäly.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Yleissopimuksella on myös yhteisiä tavoitteita muiden sellaisten unionin politiikkojen ja säädösten kanssa, joilla pyritään panemaan täytäntöön Euroopan unionin perusoikeuskirjassa⁸ vahvistetut perusoikeudet.

⁸

Euroopan unionin perusoikeuskirja, EUVL C 326, 26.10.2012, s. 391–407.

Erityisesti yleissopimuksessa vahvistettu tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaate on täysin yhdenmukainen unionin syrjinnän vastaisen lainsäädännön kanssa, ja sillä edistetään tasa-arvonäkökohtien huomioon ottamista tekoälyjärjestelmien suunnittelussa, kehittämisessä ja käytössä sekä syrjintäkiellon tehokasta täytäntöönpanoa sopimuspuolten sovellettavan kansainvälisen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yleissopimus on lisäksi yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa koskevien perusoikeuksien osalta yhdenmukainen unionin tietosuojasäännösten, myös yleisen tietosuoja-asetuksen⁹, kanssa, ja se sisältää tehokkaat takeet ja suojatoimet, jotka on otettava käyttöön yksityishenkilöiden osalta sopimuspuolten sovellettavien kansallisten ja kansainvälisten oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti.

Yleissopimuksessa määrätyt toimenpiteet, joiden tarkoituksena on suojella sopimuspuolten demokraattisia prosesseja tekoälyjärjestelmän elinkaareen kuuluvien toimien yhteydessä, ovat täysin yhdenmukaisia digipalvelusäädöksen¹⁰ (ja disinformaatiota koskevien käytäntösääntöjen¹¹) tavoitteiden ja yksityiskohtaisten sääntöjen kanssa. Digipalvelusäädöksellä säännellään välityspalvelujen tarjoamista unionissa, jotta voidaan varmistaa turvallinen, ennakoitava ja luotettava verkkoympäristö, jossa kunnioitetaan perusoikeuksia, mukaan lukien sananvapaus sekä oikeus vastaanottaa ja levittää tietoja. Ne ovat yhdenmukaisia myös poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annetun asetuksen¹² kanssa, mukaan lukien erityinen avoimuusvaatimus, kun tekoälyjärjestelmiä käytetään poliittisten mainosten levittämiseen. Lisäksi toimenpiteet ovat yhdenmukaisia demokratiaan ja vapaisiin, rehellisiin ja häiriönsietokykyisiin vaaleihin liittyvien unionin politiikkojen¹³ kanssa, mukaan lukien vuoden 2020 Euroopan demokratiatoimintasuunnitelma¹⁴, demokratian ja vaalien luotettavuuden vahvistamista käsittelevä paketti¹⁵ ja vuoden 2023 demokratian puolustuspaketti¹⁶.

Yleissopimus on myös yhdenmukainen unionin yleisen digitaalistrategian kanssa, koska sillä edistetään ihmisen hyväksi toimivaa teknologiaa, joka on yksi tiedonannossa ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa”¹⁷ esitettyjen poliittisten suuntaviivojen ja tavoitteiden kolmesta pääpilarista. Tiedonannon tavoitteena on varmistaa, että tekoälyn kehityksessä kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja pystytään ansaitsemaan ihmisten luottamus. Näin kehitetään Euroopan digitaalista valmiutta ja tehdään seuraavasta vuosikymmenestä digitaalinen vuosikymmen¹⁸.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös), EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1–102.

¹¹ [Disinformaatiota koskevat EU:n käytäntösäännöt Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa](#)

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/900, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024, poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta, PE/90/2023/REV/1, EUVL L, 2024/900, 20.3.2024.

¹³ [Demokratian suojelu - Euroopan komissio \(europa.eu\)](#)

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_fi

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_fi

¹⁶ Komission tiedonanto – Demokratian puolustaminen, COM(2023) 630 final.

¹⁷ Komission tiedonanto – Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa, COM(2020) 67 final.

¹⁸ Komission tiedonanto, [2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten](#), COM(2021) 118 final.

Myös eurooppalainen julistus digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista¹⁹ sisältää useita digitaalisia oikeuksia ja periaatteita, jotka ovat linjassa yleissopimuksen tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, ja molemmilla välineillä edistetään vahvaa ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa teknologiaan.

Yleissopimus on myös yhdenmukainen lasten oikeuksia koskevan EU:n strategian²⁰ ja parempaa internetiä lapsille koskevan eurooppalaisen strategian (BIK+)²¹ kanssa. Parempi internet lapsille -strategian tavoitteena on varmistaa, että lapsilla on parempi suoja ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa ja tulla kunnioitetuksi verkossa, jotta he voivat kohdata uusien virtuaalisten maailmojen ja tekoälyn asettamat haasteet.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotus päätökseksi luvan antamisesta yleissopimuksen tekemiseen unionin puolesta toimitetaan neuvostolle SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan mukaisesti.

Menettelyllinen oikeusperusta neuvoston päätökselle on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohta, jossa määrätään, että neuvosto tekee neuvottelijana toimivan komission ehdotuksesta päätöksen sopimuksen tekemisestä kun on kyse sopimuksesta alalla, jolla sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä, saatuaan Euroopan parlamentin hyväksynnän. SEUT-sopimuksen 218 artiklan 8 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään määräenemmistöpäätöksenteosta neuvoston päätöksen hyväksymisessä.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sopimuksen tavoitteen ja sisällön perusteella. Jos EU:n toimen tarkastelusta ilmenee, että sillä on kaksi tarkoitusta tai että siinä on kahdenlaisia tekijöitä, ja jos toinen näistä on yksilöitävissä pääasiallisesti tai määrääväksi tarkoitukseksi tai tekijäksi, kun taas toinen on ainoastaan liitännäinen, on oikeuskäytännön mukaan käytettävä vain yhtä oikeudellista perustaa, toisin sanoen sitä, jota pääasiallinen tai määräävä tarkoitus tai tekijä edellyttää. Jos sen sijaan todetaan, että toimella on useampi samanaikainen tarkoitus tai siinä on useita tekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista mikään ei ole toiseen nähden liitännäinen, jolloin on mahdollista soveltaa useita perussopimusten määräyksiä, tällaista toimea annettaessa on poikkeuksellisesti käytettävä vastaavia eri oikeusperustoja.

Aineellisen oikeusperustan osalta voidaan todeta, että tekoälysäädöksen soveltamisala kattaa yleissopimuksen aineellisen soveltamisalan, myös siltä osin, että yksinomaan tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä kansalliseen turvallisuuteen ja sotilaalliseen toimintaan käytettävät tekoälyjärjestelmät on jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi edellä esitetyn analyysin perusteella tekoälysäädöksessä vahvistetut tekoälyjärjestelmiä koskevat yksityiskohtaisemmat vaatimukset ja tällaisten järjestelmien tarjoajille ja käyttönottajille tekoälysäädöksessä asetetut velvoitteet kattavat suurelta osin yleissopimuksen periaatteet ja velvoitteet ja ovat päällekkäisiä niiden kanssa. Jos neuvosto hyväksyy ehdotetun päätöksen ja unioni tekee

¹⁹ [Eurooppalainen julistus digitaalisista oikeuksista ja periaatteista digitaalista vuosikymmentä varten](#), COM(2022) 28 final.

²⁰ Komission tiedonanto – Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia, COM(2021) 142 final.

²¹ Komission tiedonanto ”Lasten ja nuorten digitaalinen vuosikymmen: uusi eurooppalainen Parempi internet lapsille -strategia (BIK+)”, COM(2022) 212 final

yleissopimuksen, tekoälysäädös muodostaa unionin primaarilainsäädännön, jolla yleissopimus saatetaan osaksi unionin oikeusjärjestystä täysin yhdenmukaistetuilla säännöillä, jotka koskevat tekoälyjärjestelmien markkinoille saattamista, käyttöönottoa ja käyttöä unionissa ja joita sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa, ellei tekoälysäädöksessä nimenomaisesti toisin säädetä²².

Kun otetaan huomioon, että yleissopimuksen soveltamisala ja tavoitteet ovat linjassa ja täysin yhdenmukaiset tekoälysäädöksen tavoitteiden kanssa ja että molempien oikeudellisten välineiden välillä on merkittäviä päällekkäisyyksiä, yleissopimuksen tekemisen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 114 artikla, joka on tekoälysäädöksen ensisijainen oikeusperusta.

Kansainvälisten sopimusten luonne (yksinomaan unionin sopimus vai sekasopimus) riippuu siitä, kuuluuko niiden kohde unionin yksinomaiseen vai jaettuun toimivaltaan.

SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan unionilla on yksinomainen toimivalta ”*tehdä kansainvälinen sopimus [...] siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta*”. Kansainvälinen sopimus voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta, jos sopimuksen soveltamisala on päällekkäinen unionin lainsäädännön soveltamisalan kanssa tai jos unionin lainsäädäntö kattaa sopimuksen soveltamisalan suurelta osin²³.

Yleissopimuksen henkilöllinen soveltamisala on täysin yhdenmukainen tekoälysäädöksen kanssa, sillä molemmat oikeudelliset välineet kattavat periaatteessa sekä julkiset että yksityiset toimijat (yleissopimuksen periaatteita ja velvoitteita sovelletaan vapaaehtoisesti muihin kuin viranomaisen puolesta toimiviin yksityisiin toimijoihin), kun taas molempien oikeudellisten välineiden aineellinen soveltamisala jättää sovellettavien sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle yksinomaan kansalliseen turvallisuuteen, sotilaalliseen toimintaan ja tutkimukseen liittyvät tekoälytoimet.

Kun otetaan huomioon, että yleissopimuksen ja tekoälysäädöksen henkilöllinen ja aineellinen soveltamisala ovat päällekkäiset, yleissopimuksen tekeminen voi vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Näin ollen unionilla olisi katsottava olevan yksinomainen ulkoinen toimivalta tehdä yleissopimus, ja yleissopimus olisi tehtävä unionin puolesta sopimuksena, jonka sopimuspuolena on yksinomaan EU, koska se allekirjoitettiin neuvoston päätöksen (EU) 2024/2218 mukaisen luvan nojalla.

• Suhteellisuusperiaate

Yleissopimuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi kehittämällä johdonmukainen lähestymistapa tekoälyn sääntelyyn kansainvälisellä tasolla.

Yleissopimuksessa vahvistetaan tekoälyä koskeva yleinen oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa joustavuuden ja antaa sopimuspuolille mahdollisuuden suunnitella konkreettiset täytäntöönpanokehykset. Riskiperusteisella lähestymistavalla varmistetaan myös sääntöjen

²² Ks. tekoälysäädöksen 1 artikla ja johdanto-osan 1 kappale.

²³ Esim. asia C- 114/12, komissio v. neuvosto (yleisradio-organisaatioiden lähioikeuksien suoja), ECLI:EU:C:2014:2151, 68–69 kohta; lausunto 1/13 Kolmansien valtioiden liittyminen Haagin yleissopimukseen EU:C:2014:2303, 71–74 kohta; asia C- 66/13, Green Network, EU:C:2014:2399, 27–33 kohta; lausunto 3/15 Marrakeshin sopimus julkaistujen teosten saatavuuden helpottamisesta sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi ECLI:EU:C:2017:114. 105–108 kohta.

oikeasuhteisuus ja mahdollistetaan täytäntöönpanotoimenpiteiden eriyttäminen riskeihin suhteutetulla tavalla, samalla tavoin kuin tekoälysäädöksessä.

- **Toimintatavan valinta**

Toimintatapana on ehdotus neuvoston päätökseksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan mukaisesti.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Perusoikeudet**

Yleissopimuksella pyritään puuttumaan ihmisoikeuksiin kohdistuviin mahdollisiin riskeihin ja haittoihin varmistamalla, että tekoälyjärjestelmien elinkaareen kuuluvissa toimissa kunnioitetaan ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta, samalla kun tunnustetaan tekoälyn tarjoamat mahdollisuudet suojella näitä oikeuksia ja helpottaa niiden käyttöä digitaalisessa ympäristössä sekä parantaa yhteiskunnallista ja ympäristöön liittyvää hyvinvointia ja teknologian kehitystä.

Yleissopimuksessa vahvistettujen konkreettisten periaatteiden ja velvoitteiden tarkoituksena on suojella ja kunnioittaa ihmisoikeuksia, jotka on vahvistettu useissa kansainvälisissä ja alueellisissa asiakirjoissa²⁴, sellaisina kuin niitä sovelletaan sopimuspuoliin, mukaan lukien unionin perusoikeuskirja ja ihmisoikeuksia koskevat kansainväliset asiakirjat, jotka unioni on tehnyt.

Yleissopimuksessa vahvistetaan siten yhteiset vähimmäisnormit ihmisoikeuksien suojelulle tekoälyn yhteydessä. Samalla turvataan nykyinen ihmisoikeuksien suojelu ja annetaan sopimuspuolille mahdollisuus tarjota laajempaa suojelua tiukemmilla suojatoimilla.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Yleissopimuksessa määrätään valtioiden, jotka eivät ole Euroopan neuvoston jäseniä, osallistumisesta sopimuspuolten konferenssin toiminnan rahoitukseen. Kaikki Euroopan neuvoston jäsenet maksavat osuutensa Euroopan neuvoston tavanomaisen talousarvion kautta Euroopan neuvoston perussäännön mukaisesti, mutta sopimuspuolet, jotka eivät ole jäseniä, suorittavat talousarvion ulkopuolisia rahoitusosuuksia. Ministerikomitea ja Euroopan neuvostoon kuulumaton valtio vahvistavat yhdessä kyseisen valtion rahoitusosuuden.

Yleissopimus ei vaikuta sopimuspuolten kansallisiin lakeihin ja asetuksiin, joissa säädetään talousarviomäärärahoja koskevasta toimivallasta ja menettelyistä. Puiteyleissopimuksessa ei määrätä, missä muodossa Euroopan neuvoston ulkopuolisten sopimuspuolten rahoitusosuudet,

²⁴ Kuten vuonna 1948 annettu ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, vuoden 1950 yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (ETS N:o 5), kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva vuoden 1966 kansainvälinen yleissopimus, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva vuoden 1966 kansainvälinen yleissopimus, vuonna 1961 tehty Euroopan sosiaalinen peruskirja (ETS N:o 35) ja niihin liittyvät pöytäkirjat sekä vuonna 1996 tehty Euroopan sosiaalinen peruskirja (tarkistettu) (ETS N:o 163), vuonna 1989 tehty Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista ja vuonna 2006 tehty Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista.

mukaan lukien määrät ja maksuehdot, on määritettävä. Näiden sopimuspuolten rahoitusosuuksien oikeusperustana ovat itse puiteyleissopimus ja kyseisen rahoitusosuuden vahvistavat säädökset²⁵.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Sopimuspuolten edustajista koostuva sopimuspuolten konferenssi valvoo, että sopimuspuolet panevat yleissopimuksen täytäntöön, ja antaa erityisiä suosituksia tätä tarkoitusta varten. Sopimuspuolten konferenssi harkitsee myös mahdollisia muutoksia yleissopimukseen.

Kunkin sopimuspuolen on toimitettava sopimuspuolten konferenssille kahden ensimmäisen vuoden kuluessa liittymisestä ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin raportti, jossa esitetään yksityiskohtaisesti yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutetut toimenpiteet. Sopimuspuolia kannustetaan lisäksi tekemään yhteistyötä yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tähän kansainväliseen yhteistyöhön voi sisältyä asiaankuuluvien tietojen jakaminen tekoälystä ja sen mahdollisuuksista vaikuttaa kielteisesti tai myönteisesti ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen.

Yleissopimuksen seurannan ja täytäntöönpanon varmistamiseksi kunkin sopimuspuolen on nimettävä yksi tai useampi tehokas valvontamekanismi kansallisella tasolla. Komissio huolehtii yleissopimuksen seurannasta ja täytäntöönpanosta unionin tasolla perussopimusten mukaisesti.

Tämän yleissopimuksen tekemistä koskevan ehdotuksen johdanto-osan kappaleissa vahvistetaan, että SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti neuvoston olisi komission ehdotuksesta tehtävä päätökset sopimuspuolten konferenssissa unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, erityisesti sopimuspuolten konferenssin työjärjestys. Neuvoteltaessa kyseisestä työjärjestyksestä, joka on määrä hyväksyä yksimielisesti 12 kuukauden kuluessa yleissopimuksen voimaantulosta²⁶, unioni pyrkii varmistamaan, että sille annetaan 27 ääntä, jotka vastaavat sen jäsenvaltioiden lukumäärää. Jos unionille annetaan 27 ääntä, unionia edustava komissio pyrkii varmistamaan tehostetun koordinoinnin jäsenvaltioiden kanssa, jotta se voi ilmaista yhdenmukaiset kannat ennen sopimuspuolten konferenssia ja käyttää äänioikeuttaan unionin puolesta. Tällainen tehostettu koordinointi on erityisen tärkeää, koska kaikki jäsenvaltiot ovat myös Euroopan neuvoston jäseniä, ja ottaen huomioon, että tekoälyn kehitys on nopeaa ja että alalle on tarpeen luoda johdonmukaiset maailmanlaajuisesti sovellettavat puitteet. Tehostetun koordinoinnin varmistamiseksi neuvoston olisi osallistuttava kaikkien kantojen muotoiluun niiden luonteesta riippumatta, mukaan lukien SEU-sopimuksen 16 artiklan 1 kohtaan ja SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaan perustuvat kannat. Jos unioni ei yrityksistään huolimatta pysty saamaan 27:ää ääntä, komission olisi sen varmistamiseksi, että unionilla on äänimäärä, joka vastaa sen painoarvoa Euroopan neuvostossa ja jonka avulla se voi asianmukaisesti puolustaa etujaan, ehdotettava, että jäsenvaltiot valtuutetaan SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla ja unionin yksinomaista toimivaltaa täysin kunnioittaen liittymään yleissopimukseen unionin rinnalla.

²⁵ Ks. Tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen selitysmuistion 134 kohta.

²⁶ Yleissopimuksen 30 artiklan 3 kohdan mukaan se tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta siitä päivästä, jona viisi allekirjoittajaa, joista vähintään kolme on Euroopan neuvoston jäsenvaltioita, on ilmaissut suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomaksi.

Komissio pyytää kutakin jäsenvaltiota lähettämään sopimuspuolten konferenssin kokouksiin yhden edustajan komission edustajien mukana osana unionin valtuuskuntaa. Vilpittömän yhteistyön periaatetta on noudatettava.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS**tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskeva Euroopan neuvoston puiteyleissopimus, jäljempänä 'yleissopimus', allekirjoitettiin Euroopan unionin puolesta 5 päivänä syyskuuta 2024 neuvoston päätöksen (EU) 2024/2218²⁷ mukaisesti sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin.
- 2) Yleissopimuksessa vahvistetaan yleiset periaatteet ja velvoitteet, joita yleissopimuksen sopimuspuolten olisi noudatettava varmistaakseen ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen suojelun tekoälyjärjestelmien elinkaareen kuuluvissa toimissa.
- 3) Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 13 päivänä kesäkuuta 2024 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 16 ja 114 artiklan perusteella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689²⁸, joka sisältää yhdenmukaistetut säännöt, jotka perustuvat yleisesti ottaen täysimääräiseen yhdenmukaistamiseen ja joilla säännellään tekoälyjärjestelmien markkinoille saattamista, käyttöönottoa ja käyttöä unionissa. Kyseisiä sääntöjä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa, ellei kyseisessä asetuksessa nimenomaisesti toisin säädetä. Yleissopimus on määrä panna unionissa täytäntöön yksinomaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1689 ja tarvittaessa muulla asiaankuuluvalla unionin säännöstöllä.
- 4) Tekoälyjärjestelmien elinkaareen kuuluvat toimet, jotka liittyvät kansallisten turvallisuusetujen suojaamiseen, eivät kuulu yleissopimuksen soveltamisalaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1689, joka tulee olemaan yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskeva unionin tärkein säädös, sen

²⁷ Neuvoston päätös (EU) 2024/2218, annettu 28 päivänä elokuuta 2024, tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta, ST/12385/2024/INIT, EUVL L, 2024/2218, 4.9.2024.

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1689, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös), ([EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj)).

soveltamisalan ulkopuolelle jätetään myös tekoälyjärjestelmät, jotka saatetaan markkinoille, otetaan käyttöön tai joita käytetään muutettuina tai muuttamattomina yksinomaan kansallisen turvallisuuden tarkoituksia varten, ja unionissa yksinomaan tällaisiin tarkoituksiin käytettävien tekoälyjärjestelmien tuotokset, riippumatta kyseisiä toimia toteuttavan toimijan tyypistä. Lisäksi kansallinen turvallisuus säilyy Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla. Näin ollen yleissopimuksella perustetussa sopimuspuolten konferenssissa ilmaistavassa unionin kannassa olisi noudatettava edellä esitettyjä rajoja. Komission olisi sopimuspuolten konferenssin kokouksissa erityisesti pidättäydyttävä käsittelemästä tekoälyjärjestelmien elinkaareen kuuluvia toimia, jotka liittyvät kansallisten turvallisuusetujen suojaamiseen, tai ottamasta niihin kantaa.

- 5) Kun otetaan huomioon, että yleissopimuksen henkilöllinen ja aineellinen soveltamisala ja yleissopimuksen aineelliset määräykset vastaavat suurelta osin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1689, jota täydennetään muulla asiaankuuluvalla unionin säännöstöllä, yleissopimuksen tekeminen voi vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Tällainen muu asiaankuuluva unionin säännöstö sisältää säädöksiä, joilla pyritään panemaan täytäntöön Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetut perusoikeudet, kuten syrjinnän vastainen unionin lainsäädäntö, mukaan lukien neuvoston direktiivit 2000/43/EY²⁹ ja 2000/78/EY³⁰; henkilötietojen suojaa koskeva unionin säännöstö, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679³¹ ja (EU) 2022/2065³², joilla pyritään varmistamaan turvallinen, ennakoitava ja luotettava verkkoympäristö, jossa kunnioitetaan perusoikeuksia, mukaan lukien sananvapaus sekä oikeus vastaanottaa ja levittää tietoja; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/900 poliittisesta mainonnasta³³; ja tuoteturvallisuuslainsäädäntö ja tuotevastuuta koskeva lainsäädäntö, mukaan lukien neuvoston direktiivi 85/374/ETY³⁴. Unionilla on sen vuoksi yksinomainen ulkoinen toimivalta tehdä yleissopimus. Näin ollen ainoastaan unionista olisi tultava yleissopimuksen sopimuspuoli.
- 6) Sopimuspuolten konferenssilla on tärkeä rooli yleissopimuksen tehokkaassa täytäntöönpanossa, sillä se antaa muun muassa erityisiä suosituksia yleissopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta. Sopimuspuolten konferenssi harkitsee myös mahdollisia muutoksia yleissopimukseen. SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan

²⁹ Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta ([EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22](#)).

³⁰ Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista ([EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16](#)).

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) ([EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1](#)).

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) ([EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1](#)).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/900, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024, poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta ([EUVL L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: \[³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi \\(EU\\) 2024/2853, annettu 23 päivänä lokakuuta 2024, tuotevastuusta ja neuvoston direktiivin 85/374/ETY kumoamisesta, PE/7/2024/REV/1, EUVL L, 2024/2853, 18.11.2024.\]\(http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj\).</p></div><div data-bbox=\)](#)

mukaisesti neuvoston olisi komission ehdotuksesta tehtävä päätökset sopimuspuolten konferenssissa unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, erityisesti sopimuspuolten konferenssin työjärjestys. Neuvoteltaessa kyseisestä työjärjestyksestä, joka on määrä hyväksyä yksimielisesti 12 kuukauden kuluessa yleissopimuksen voimaantulosta, unioni pyrkii varmistamaan, että sille annetaan 27 ääntä, jotka vastaavat sen jäsenvaltioiden lukumäärää. Jos unionille annetaan 27 ääntä, unionia edustavan komission olisi varmistettava tehostettu koordinointi jäsenvaltioiden kanssa, jotta se voi ilmaista yhdenmukaiset kannat sopimuspuolten konferenssin yhteydessä ja käyttää äänioikeuttaan unionin puolesta. Tällainen tehostettu koordinointi on erityisen tärkeää, koska kaikki jäsenvaltiot ovat myös Euroopan neuvoston jäseniä, ja ottaen huomioon, että tekoälyn kehitys on nopeaa ja että alalle on tarpeen luoda johdonmukaiset maailmanlaajuisesti sovellettavat puitteet. Tehostetun koordinoinnin varmistamiseksi neuvoston olisi osallistuttava kaikkien kantojen muotoiluun niiden luonteesta riippumatta, mukaan lukien SEU-sopimuksen 16 artiklan 1 kohtaan ja SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaan perustuvat kannat. Jos unioni ei yrityksistään huolimatta pysty saamaan 27:ää ääntä, komission olisi sen varmistamiseksi, että unionilla on äänimäärä, joka vastaa sen painoarvoa Euroopan neuvostossa ja jonka avulla se voi asianmukaisesti puolustaa etujaan, ehdotettava, että jäsenvaltiot valtuutetaan SEUT-sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla ja unionin yksinomaista toimivaltaa täysin kunnioittaen liittymään yleissopimukseen unionin rinnalla.

- 7) Komissio pyytää kutakin jäsenvaltiota lähettämään sopimuspuolten konferenssin kokouksiin yhden edustajan komission edustajien mukana osana unionin valtuuskuntaa. Vilpittömän yhteistyön periaatetta on noudatettava.
- 8) Minkä tahansa muun sellaisen sopimuksen osalta, joka voidaan tehdä tulevaisuudessa Euroopan neuvoston alaisuudessa tai muilla kansainvälisillä foorumeilla, myös tekoälyn alalla, samoin kuin yleissopimukseen mahdollisesti tehtävien muutosten osalta unionin ja jäsenvaltioiden välistä ulkoisen toimivallan jakoa olisi arvioitava kunkin tällaisen välineen erityispiirteiden perusteella. On äärimmäisen tärkeää, että unioni ja sen jäsenvaltiot voivat jatkaa suoraa ja aktiivista rooliaan unionin näkemysten ilmaisemisessa ja sen etujen puolustamisessa johdonmukaisella ja koordinoitulla tavalla täysin perussopimusten mukaisesti.
- 9) Yleissopimus olisi hyväksyttävä unionin puolesta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', tekeminen unionin puolesta.

Tehtävän yleissopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteessä I.

2 artikla

Hyväksytään tämän päätöksen liitteessä II olevat Euroopan neuvoston pääsihteerille toimitettavat selitykset unionin puolesta.

3 artikla

Yleissopimus on pantava unionissa täytäntöön yksinomaan tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1689 ja tarvittaessa muulla asiaankuuluvalla unionin säännöstöllä.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan [...].

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja